

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

حامل: متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

شماره ۱۶۸۴

شنبه ۹ آذر ماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۸۳

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۸۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه ۲ آذرماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲ - بیانات آقای رئیس دائر بااسترداد استعفاى آقای دکتر طباطبائی
- ۳ - بیانات قبل از دستور آقایان اسلامی - امامی اهری - کشاورز صدر - مکی
- ۴ - تصویب فوریت لایحه ملی نمودن دبیرستانها
- ۵ - اخذ رأی نسبت بلايه اجازه پرداخت دو دوازدهم بودجه کل کشور
- ۶ - مرفی آقایان وزیر کشور و وزیر کار بوسیله آقای نخست وزیر
- ۷ - بقیه مذاکره در طرح راجع بقانون کیفر گران فروشان و خاتمه مذاکره
- ۸ - مذاکره در فوریت لایحه ترمیم حقوق قضات
- ۹ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر فرهنگ
- ۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

* * *

مجلس يك ساعت و چهار پنج دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه - آقایان: حسین خاکباز، میرمجید موسوی، حسین فرهودی، جواد عامری، محمد علی نصرانیان، فقیه زاده، ابتهاج، صفائی، دکتر هدایتی، دکتر کامی، دکتر شایگان، طباطبائی معین زاده

غائبین با اجازه - آقایان: محمود محمودی، آصف، سالار سنجلی، دکتر طباطبائی، تولیت، حسن اکبر، تیمورتاش، اقبال، دکتر مجتهدی، حمیدیه، نقالاسلامی، محمد ذوالفقاری، کاظم شبانی، دکتر

مصداق - شریه علم، حبیب پناهی

دیر آمدگان با اجازه - آقایان: دکتر برال یکساعت، دکتر راجی دوساعت، فرامرزی دوساعت، دکتر مصباح زاده سه ساعت

۲- بیانات آقای رئیس دائر بااسترداد استعفاى آقای دکتر طباطبائی

رئیس - چنانکه خاطر آقایان معترم مستحضر است آقای دکتر طباطبائی نماینده محترم نائین از چندى پیش در صدد استعفا بودند در جلسه قبل مبادرت باستعفا کردند عده زیادی از آقایان نائینی مقیم تهران با اینجانب مراجعه کردند و تقاضا کردند که بواسطه علاقه مندی که امالی نائین باباشان دارند استعفا

قرائت نشود (صحیح است) از نائین هم تکرار قرائت در این مورد رسیده است (صحیح است) چون بنده انصاف ندانستم که يك فرد وطن پرست بی نظری از بین ما بر کنار شود خودم ایشان را ملاقات و متقاعد کردم و تقاضا کردم که از استعفا صرف نظر بکنند و میخواستم با اطلاع آقایان برسانم و امیدوارم ایشان در جلسه حاضر شوند و از انجام وظیفه و ادامه خدمات ملی ما را مسرور فرمایند.

۳- بیانات قبل از دستور آقایان اسلامی - امامی اهری - کشاورز صدر - مکی

رئیس - دو سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور فرموده اند (دستور دستور) محمد علی مسعودی - بنده مخالفم رأی بگیریید.

اسلامی - سه جلسه است قبل از دستور صحبت نشده است

محمد علی مسعودی - دوماه است مجلس کار نکرده است نوبت شما برای جلسه آینده محفوظ باشد

اسلامی - اعتراض نظامنامه ای دارم عرض کنم که مطابق نظامنامه در هر جلسه ای ۳ نفر میتوانند صحبت کنند سه جلسه است که ما می آئیم اسم می نویسیم و موضوع هم خیلی مهم است منتهی فرصت نمیدهند ۳ نفر اسم نوشته اند دو نفر صحبت میکنند يك نفر صحبت نمی کنند نیم ساعت بیشتر وقت نمی گیرد.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیریید، رأی بگیریید.

اسلامی - رأی لازم نیست

اردلان - راجع با آقای دکتر طباطبائی فرمودید اجازه بدهید من هم يك مرضی بکنم

رئیس - موضوع مطرح نیست

امامی اهری - عده کافی نیست برای رأی گرفتن وقت تلف می شود اجازه بفرمایید صحبت بکنند.

رئیس - عده کافی نیست و باید رأی بگیریم

* این مذاکرات مشروح هشتاد و پنجمین جلسه از دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

* اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

مطالب آئین نامه سه ساعت باستانی وقت جلسه باشد آقایان متوجه باشند که الان ساعت ده و ربع است يك و ربع بعد از ظهر جلسه ختم می شود آقای اسلامی بفرمائید .

اسلامی - از نظر مسئولیت خطیری که فرد فرد نمایندگان ملت بخصوص برگزیدگان این دوره برای دفاع از مصالح عالی ملت ایران برعهده دارند اینجانب وظیفه خود میدانم که با کمال صراحت عرض کنم هیچ موضوعی مهمتر از مسئله نفت برعهده مجلس شانزدهم نیست (صدری - در کمیسیون مطرح است) بلی همین جهت بنده عقیده دارم که اگر تمام اوقات مجلس شانزدهم صرف اینکار و صرف احمای حقوق از دست رفته ایران بشود ملت ایران چیزی کم نگردد است (صحیح است) زیرا نه لایحه بودجه و نه لایحه استقلال شهرها و نه لایحه تصفیه هیچکدام از اینها نقیاً یا اثماً در مردم بی درمان این مملکت را درمان نخواهد کرد زیرا در درجه اول برای تهیه کار برای مردم و برای اینکه چرخ اقتصادی مملکت بکار بیفتد ما محتاج به پول و سرمایه هستیم و بدست آوردن پول و سرمایه هم جز از راه استیفای حقوق ملت ایران از شرکت نفت هیچ راه دیگری بهتر برای ملت ایران نخواهد بود متأسفانه چندماه است که وقت مجلس و سیاست نامرئی بقیه بنده ما را یک چیز هائیکه نفی و اثباتش بهیچ وجه تأثیری در سرنوشت مملکت ندارد مشغول میکند کمیسیون تشریفاتی هم که مجلس شورای ملی انتخاب کرده بود با کمال ارادتی که بشما امضای کمیسیون دارم باید اینچاصریاً بیان کنم که معلوم نیست چرا تکلیف این لایحه را بر ما عین نمیکنند یک موضوع خیلی روشنی است از طرفی هم بواسطه مجهز نبودن دستگاه مطبوعاتی مجلس شورای ملی و عدم الزام آقایان جراید و سکوت یا تعریف رادیو تهران نطق آقایان نمایندگان محترم در این مسئله مهم آطوریکه باید و شاید به نظر مردم و ملت ایران نمی رسد همین جهت اکثر مردم نمی دانند اصلاً لایحه کس - گلشائیان این اصطلاحی که پیدا شده یعنی چه ؟ اصلاً مفاد امتیاز نامه داری چه بوده و مفاد قرارداد الحاقی تعمیلی ۱۹۳۳ یعنی چه البته از طرف آقایان نمایندگان مخصوصاً نمایندگان جبهه فراق کمیون وطن بیانان مبسوطی شده اما چون بهوشی بیشتر پرداخته شده روزنامه همام آنچه که لازم بود نتوانستند با قلت جا با کم بودن صفحات این مسائلی که لازم بود بگویند و منتشر کنند بنده از آقایان جراید تقاضا می کنم برای اینکه مردم در این موقع از مفاد این سه قرارداد یعنی امتیاز داری و قرارداد ۱۹۳۳ و قرارداد الحاقی اخیر مستحضر بشوند مفاد این سه موضوع را بدون اینکه چیزی شرح بدهند این را در دوسه شماره درج کنند تا مردم مطلع شوند چیزی که بنده و هر ایرانی باشرفی را متأثر و متألم میکند حملاتی است که از طرف بعضی جراید خارجی به مجلس شورای ملی و به نمایندگان که برای استیفای حقوق ملت ایران قیام کرده اند میشود که هر روز مشغول نوین و نوشتن مقالات هستند بنده متأسفانه دیشب در روزنامه اطلاعات خواندم (آقایان توجه بفرمائید این موضوع خیلی مهم است) و روزنامه های دیگر هم نوشته بودند ترجمه مقاله روزنامه اکونومیست که ناشر افکار سرمایه داران بریتانیای

قبول کرده اند و قانون مدنی ما هم صراحت دارد این است که اگر یکی از ارکان اساسی هر عقد یا قراردادی فائده باشد آن عقد و قرارداد باطل و کان لم یکن است یعنی مثل مرده ای میانم که نشود زندگی کرد البته مرحوم منصور السلطنه عدل را آقایان خوب می شناسند که مرد بسیار شریف و یکی از حقوقدان های درجه اول این کشور بودند ایشان در کتابی که در تفسیر حقوق مدنی نوشته اند بحث مفصلی کرده اند که بنده اینجا میترسم که آقایان بگویند چون وقت مجلس گرفته میشود قرائت نمیکنم ولی عرض میکنم که مطابق همان اصلی که عرض کردم برای هر قراردادی ۴ شرط لازم است یکی از شروط صدمه اگر نباشد آن عقد باطل و قرارداد کان لم یکن است این است که باستانی طرفین قصد و رضا داشته باشند که اگر آن قرار داد فائده این اصل و شرط باشد کان لم یکن شمرده میشود و در این صورت مطابق تقسیم بندی که آقای منصور السلطنه در آنجا کرده و در سایر قوانین هم مندرج است در هر صورت ما دوجور عقد داریم یکی باطل است و یکی غیر نافذ باطل را بهیچ طریقی نمیشود درست کرد مثل اینکه مرده را بگوئیم زنده کنیم اینکده نمیشود با اینکه بایک طفلی که از ۱۸ سال سنش کمتر است بیایند یک معامله ای بکنند (رفیع - پانزده سال) این باطل است و لولاینگه اولی یا طفلی که به سن قانونی نرسیده بعد از آنکه سن قانونی رسیده بیایند این معامله را تنفیذ بکنند این معامله تنفیذ نخواهد شد معامله باطل است **شوشتری** - آنجا آقا بلوغ است و رزق باید بسن رشد و بلوغ برسد .

اسلامی - عرض کنم در اینجا آقا یک طرف قرار داد که دولت ایران و نماینده ایران بود مطابق اقرار صریحی که در همین جا پشت این تریبون کرده است کاملاً پیدا و روشن شد که قرار دادی که انجام شده قصد و رضا نبوده و باجبار و اکراه این معامله شده بنا بر این قرارداد کس و گلشائیان بقول مدیران جراید به طریقی که باشد در آن قسمتی از ماده که راجع بر ۳۳ سال تمدید است بکلی کان لم یکن خواهد بود (صحیح است) برای اینکه قرار داد ۱۹۳۳ اساساً باطل است و هیچ چیزی نمیتواند آن را تنفیذ کند البته بنده مخالف نیستم که یک امتیازی داده شده بود بداری بعد یک دولتی یا یک شرکتهی اتباع کرد و ده سال مانده است

مکی - آنهم باطل است خودشان باطل کرده اند

اسلامی - پس ما بدو مسئله برمیخوریم یکی مدت یکی استیفای حقوق ایران مدت مطابق قرارداد ۱۹۳۳ اصلاً باطل است برای اینکه اصل قرارداد باطل است (صحیح است) بنده میدانم که کمیسیون بالاینکه اکثریت امضاها حسن نیت دارند هر جا بحال معطل شده است ما به کمیسیون اختیار داریم که بگویند آری یا نه (صحیح است) زود باید تکلیفش را معلوم کنند بنده برای اینکه این قسمت را ثابت کنم همین فرمایشانی که جناب آقای تقی زاده در این جا فرمودند و اکثر آقایان هم البته فرمایشات ایشان را . . .

رئیس - آقای اسلامی وقت شما تمام شده .

اسلامی - بنده پنج دقیقه از وقت آقای کشاورز صدر استفاده میکنم (مکی - بگذارد آقا بگوید)

(کشاورز صدر - مانمی ندارد) بنده اینجا عرض کردم که اگر در هر قرارداد یا عقدی مطابق قانون ما و قوانین دنیا قصد و رضا نباشد و معامله باجبار انجام شده باشد اصلاً آن عقد و قرارداد باطل است بهیچ وجه من الوجوه هر قرارداد یا هر عمل بعدی نمیتواند آن بطلان را تنفیذ بکند بنده اول دو ماده را میخوانم بعد آن قسمتی را که عرض کردم میخوانم از خواندن ماده هم صرف نظر میکنم میترسم وقت نرسد آقایان توجه بفرمائید که پس فردا باستانی در این مورد آقایان تصمیم بگیرند این را که من قرائت می کنم آقایان در نظر داشته باشید این چند کلمه را بطور اجمال گفتم و باز خودداری از توضیحات مفصل علمی دارم و آنچه هم قال و قبل شود محض ملاحظه شخص خود مصالح مملکت را قدا نکرده و جوابی در جلسه علمی نخواهم داد فقط همین قدر باید بگویم که تا آنجا که من میدانم و خدا نیز شاهد است اصلاً سه نیتی از طرف هیچکس یعنی هیچ ایرانی ابداً نبوده است اما موضوع دوم یعنی سهم بنده در این امر از اول تا آخر که شاید بعضی اشخاص خالی از بی غرضی در این قسمت بیشتر علاقمند باشد تا باصل موضوع اولی باید عرض کنم که بنده در این کار اصلاً و ابداً هیچگونه دخالتی نداشتم جز آنکه امضای من پای آن ورقه است (خنده شدید نمایندگان و مخبرین جراید) و آن امضاء چه مال من بود و چه من امتناع میکردم و مال کس دیگر بود (ولایتی تماماً یکی فوراً امضاء میکرد) هیچ نوع تفسیری را در آنچه واقع شد و بهر حال میشد موجب نیشد و امتناع یکی از امضاء اگر اصلاً امتناعی ممکن بود در اصل موضوع یعنی انجام آن امر هیچ تأثیری ولو بقدر خردی نداشتم بنده در این مورد هیچ عرضی ندارم منتها این است که شاید خود عمل امضاء اضطراری قصور یا تقصیری شده شود و من عرض نخواهم کرد که امضاء جعلی است و کس دیگر امضاء را عرض من گذاشته بلکه هر تقصیری در آن عمل بسبب فیر اختیاری باشد خداوند خواسته بود که آن تقصیر فرض بجای آن ۳ نفر دیگر هم را ما یا وزرای دیگر دامن گیر من بشود و من خود شخصاً با اقرار باینکه در صورت امکان بهتر بود ولو با فدای نفس هم باشد انسان از این تقصیر فرضی فیر اختیاری دور و بی دخالت در آن بماند فرق زیادی بین امضای قلمی اجباری و امضاء قولی اجباری و امضاء با ورقه سفید دادن در مجلس و تصویب اجباری صد نفر اشخاص محترم که وکیل این ملت نامیده می شدند نمی بینم و اوضاع وقت با زبان صریح حقیقت را بتاریخ آینده خواهد گفت و فرق بین اختیار و اجبار و اضطرار را ثبت خواهد کرد و هم مشکل مملکتی که پیش آمده بود و کار را اضطراری ساخته بود معلوم خواهد شد من شخصاً هیچوقت رضای بتصدیق مدت نبودم .

و اینجا است که بنده عرض میکنم ایشان رضایت نداشته اند معامله اش اساس یعنی آن رکن اول که قصد و رضا است در ایشان نبوده است «من شخصاً هیچوقت رضای بتصدیق مدت نبودم و اگر در این کار با اشتباهی بود تقصیر آلت فعل نبوده بلکه تقصیر فاعل بوده» بنده دنباله اش را نمیخوانم این آقا یا بتبیت قوانین دنیا که همه میدانند که این امتیاز داده شده ده سال

مانده دولت هم که نظرش را داده یعنی گفته است که من از این لایحه دفاع میکنم بنا بر این کمیسیون معطل چیست دو موضوع است که کمیسیون در نظر باید بگیرد یکی در کار مدت که بهیچ وجه قبول نکنند یکی در کار این دهسالی که مانده دولت هم گفته من موافقم باستانی تطبیق بکنند با سایر مناطق نفت خیز دنیا به ایند منافع آنها چیست تکلیفش را همین کند چهار ماه است این کمیسیون را مجلس انتخاب کرده دو ماه هم هست که مشغول فعالیتند هر قدر بتأخیر بیفتد بنده برای تشنجات این مملکت عرض میکنم که بیشتر می بینم که ممکن است تشنجاتی پیدا شود بنده تمنی میکنم از طرف خودم و سایر آقایان نمایندگان هم باید این نظر را داشته باشند کمیسیون زودتر نظر خودش را بدهد که شاید مردم از این مسئله حیاتی که هیچ چیزی مهمتر از مسئله نفت نخواهد بود تمام اوقات اگر ما بیاییم اینجا بنشینیم چهار عمل اصلی حساب کنیم تا آخر دوره ۱۶ باز هم چیزی گم نکرده ایم

رئیس - آقای اسلامی تمام شد

اسلامی - بلی

رئیس - آقای امامی اهری

امامی اهری - گاهی در باره بعضی مطالب اینجا تذکراتی داده می شود این تذکرات هم تکرار می شود ولی نتیجه مطلوبه حاصل نمی شود به عقیده بنده در این قبیل موارد تاسرحه نبل به نتیجه باید آن مذاکرات را تکرار کنیم و از نقطه نظر اهمیت موضوع بنده متذکر دو فقره از آنهامی شوم یکی تشکیل جلسات در سر مواضع معینه است با اینکه در این باب از طرف آقایان نمایندگان و مقام ریاست کراراً تذکر داده شده و اگر یک جلسه عمل شده برای بعد فراموش شده (صحیح است) در این مورد بنده مخصوصاً هم خدمت آقایان نمایندگان هم خدمت مقام ریاست تقاضا دارم تذکر دهند و از جلسه آینده دستور بفرمائید که اجرا شود موضوع دیگر هم موضوع بودجه مملکتی است که این قسمت هم با اینکه بتصدیق عموم آقایان نمایندگان از اهم وظایف مجلس شورای ملی است الان که بنده متذکر این مطلب می شوم اطمینان دارم که آقایان بانواع مختلفه در مقام تصدیق مطلب برآمده و مجوزی هم نمی بینم که در علاقه فرد فرد آقایان نسبت باین امر اساسی مملکتی تردیدی داشته باشم و با وجود این چرا در این باب اقدامی نمی شود بنده نمی فهمم مشکل کار کجا است و مانع کار چیست بنده میدانم البته بنده آن حس بدبینی را ندارم و چون موضوع هم داخلی است نمی توانم مثل جناب آقای شوشتری عرض کنم سیاست مردم و در این امر دخالت دارد اینکار مربوط بخودمان است و واقعاً تاسف آور است و تأثر انگیز است که مسئولین امر از تصویب بودجه مملکتی و رسیدگی بدخل و خرج مملکتی آنهم در ماه نهم سال احوال کنند بنده عرض کردم بملاحظه فرودند آقایان ایمان دارم ولی در همین حال که بنده از موافقت دولت محسوب می شوم از حالا اعلام می کنم که اگر بودجه مطرح نشد و کار به یک دوازدهم و دوازدهم کشید بنده رای کبوم را از حالا حاضر دارم (بعضی از نمایندگان - تقصیر مجلس است بدولت چه مربوط

است) بنده این را با کمال صراحت از حالا اعلام می کنم و تصدیق می کنم فرمایش آقایان را ولی در این قسمت دولت بقیه من باید تقاضا کند موضوع دیگری که میخوانم بحرض برسانم عبارت از تبلیغات شوم و زهر آگینی است که از طرف همد ای از باب غرض برای مشوب کردن افکار ساده عوامی و برای ایجاد روح یأس و بدبینی بعمل می آید مقدسات ما را بیاد فحش و ناسزا میگیرند و رجال خادم ما را لجن مال میکنند البته این غیر از تنقید و انتقادی است که از طرف عده ای از مصالحین و خیر خواهان ما بعمل می آید و آن انتقاد و تنقید برای اصلاح امور اجتماعی لازمترین داروهای اجتماعی محسوب می شود این مقدمه را داشته باشید تا جریان را عرض کنم در این مسافرت چند روزه که در حضور و الاحضرت شاهپور عبدالرضا بانفاق سایر آقایان نمایندگان محترم آذربایجان برای بازدید ساختمان های راه آهن میانه برافه رفته بودیم وقتی آن عملیات و فعالیتها را دیدم معصوماً وقتی که فهمیدم تمام این کارها بدست مهندسين ایرانی و بدست جوانهای خودمان انجام یافته است در عقیده خود راسخ تر شدم که اگر ایرانی را بحال خود بگذارند از ایرانی علاقمند تر بوطنش و بمملکتش کمتر پیدا می شود و راه صلاح و اصلاح را طی می کند بهر حال برنامه ساختمانی راه آهن های ایرانی که از سال ۱۳۱۰ بدست اعلیحضرت فقید شروع شده و متأسفانه در سال ۱۳۲۰ متوقف شده بود پس از اینکه قوای اشغالی ایران را تخلیه کردند از سال ۱۳۲۶ مجدداً ادامه ساختمان راه میانه تبریز مخصوصاً ساختمان دوتونل بطول ۱۷۰۰ متر و ۱۵۰۰ متر در خراسان و شروع و از اعتبارات عمومی در سه سال ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ در حدود ۸۶ میلیون ریال خرج شده و پس از تشکیل سازمان برنامه ادامه ساختمان راه مزبور بعهده سازمان واگذار شده و از تاریخ ۱۰-۴-۲۸ تا ۷-۲۹ یعنی ۱۵ ماه قریب ۲۶۶ میلیون و پانصد هزار ریال از اعتبارات سازمان برنامه صرف ساختمان این راه شده و طبق اظهار آقایان مهندسين برای اتمام ساختمان راه آهن میانه برافه بنحوی که قطار برافه برسد پنجاه میلیون تومان برای اتمام زیر سازی و ۲۰ میلیون تومان برای ریل گذاری بر آورده شده ولی خوشبختانه طبق اطلاع حاصله ریل و تراورس بقیمت مناسبی خریداری شده و در صورتیکه سازمان برنامه بابت حمل ریل و تراورس بینگاه رام آهن کرمانه نیردازد هزینه ریل گذاری بمبلغ ۱۵ میلیون تومان تقلیل خواهد یافت در اینجا خبری بگویم رسید که سازمان برنامه در حدود یکصد هزار تن ریل خریداری کرده که چون اجازه معامله پیش از یک میلیون لیره مجوز نداشته بیش از ۳۰ هزار تن سفارش نداده و چون وضع فولاد در بازار دنیا در ترقی است و تا روز ۳۱ دسامبر فولاد در انگلستان دولتی میشود باید بهر نحوی شده سفارش ۶۵ هزار تن بقیه را هم باید داد

بهر حال در این راه همان روحیه و فعالیت سابق قبل از شهر یور ۲۰ تحت توجهات شاهنشاه محبوسانایان است و طبق تحقیقاتیکه بعمل آوردم در کار راه سازی قریب پانصد کیلومتر نقشه برداری شده و در حدود

سکه گیلو مشروطه بین تبریز و میانوای تبریز
بهر طرف اعلان شود و استان آباد به طرف اردبیل و
خلخال هروج شده که قسمتی از آن در شرف اتمام و
بقیه نیز در سال آینده اتمام خواهد شد در کار راه
سازی در حدود چهارصد چشمه پل بزرگ و کوچک
ساخته شده که بیش از نصف آن تمام و بقیه در دست
ساختن است و چیزی که در این مسافت بیش از همه
چیز جلب توجه می کرد و مایه خوشوقتی و افتخار
هر ایرانی پاک سرشت است اینکه در این خطوط کلیه
عملیات با دست مهندسی ایرانی صورت گرفته و من
ضمن تقدیر از توجه و مراقبت والا حضرت شاهپور
عبدالرضا در انجام امور عمرانی بنام نمایندگان
آذربایجان لازم میدانم از زحمات مهندس شریف
امامی وزیر راه و آقای مهندس ناطق و مهندس حامی
تشکر کنم مخصوصاً در اینجا از دولت و مسئولین امر
تقاضا میکنم که با در نظر گرفتن اینکه راه تبریز به
رضایه اگر از تسوج بگذرد ۹ فرسخ راه نزدیک
کرده و در همین حال چون کنار دریا است برخلاف راه
مرند هیچ وقت بند نمی آید در صورتیکه همه ساله راه
تبریز برضایه از مرند سه ماه زمستان قطع میشود

نورالدین امامی - دارند میسازند این راه را
امامی اهری - در حال اگر از تسوج بگذرد این
مشکل مرتفع میشود موضوع دیگری را که میخواستم عرض
کنم شکایتی است که از زارمین ما کورسیده است
راجع بکشت پنبه که بعنوان بیش خرید کرده اند
که یک تن بوسی به آنها داده و محصول پنبه آنها
را از آنها بگیرند و این دور از آن روجه ای است
که الان دولت جناب آقای رزم آرا تعقیب میکند
چون اگر ما بخواهیم این مملکت روی خوشبختی
به بیند باید بکشاورزی مملکت رواج داد
و برای زارمین حد اقل زندگی
را فراهم نمود شایسته نیست و دور از انصاف است
که الان پنبه قیمتش دو برابر یا سه برابر ترقی
کرده به نصف قیمت و به نفع بخرند
موضوع دیگر موضوع شکایت یک عده از زارمین
آذر شهر است در مورد نرخ توتون و با اینکه
تضمین عده قرارداد بسته اند و الان که توتون بدست
آمده اداره دخانیات گویا به نصف قیمت میفروشد
با آنها معامله کند باز در این مورد توجه
دولت را جلب میکنم موضوع سومی را که لازم
میدانم عرض برسانم و هرايش خودم را ختم بکنم
تلگرافی بود که از دانشجویران دانشکده پزشکی
تبریز رسیده بود و آنها تقاضا کرده بودند که وقت ما
به بطالت بگذرد مخصوصاً تقاضای اعزام اساتید
خارجی را نوده بودند در این قسمت هم مخصوصاً
توجه جناب آقای نخست وزیر آقای وزیر فرهنگ را
جلب میکنم (احسن)

رئیس - آقای کشاورز صدر
کشاورز صدر - توجه جناب آقای نخست
وزیر و دولت ایشان در امور کشوری چه مسائل
خارجی و چه امور داخلی مملکت بنده را امیدوار
کرد که راجع باین مطلبی که میخواهم عرض برسانم
بطور اختصار خاطر دولت را متعجب و نمایندگان
محترم را یار آور این مطلب بسیار مهم بشوم این

موضوع، موضوع بحرین است که مکرر در این جا
گفتگو شده است و آقایان نمایندگان محترم احساسات
سرشاری ابراز کرده اند دولت ما هم همزبانی کرده اند
و گفته اند که ما شروع باین اقدام و تثبیت حق
حاکمیت ایران در بحرین میکنیم ولی متأسفانه آناری
از آن دیده نشده است اگر آقایان نظر نداشته
باشند در دوره ۱۰ آقای هیاس اسکندری شروع
کردند و نمایندگان محترم دیگر از قبیل آقای محمد
علی مسعودی و هموم آقایان تأیید کردند این مطلب را
دولت ما هم بلافاصله برخاستند در جواب سؤال آقایان
راجع باین مطلب گوشزد کردند که بحرین را ما هم
مثل نمایندگان جزء لایتجزای ایران میدانیم و در
تثبیت حق حاکمیت ایران اقدام میکنیم ولی ایداً
آناری از آن ماندیدیم و نماندیم از ابتدای دوره ۱۰
تا حالا چه اقدامی کرده اند و چه شده بنده خواستم
عرض کنم در این موضوع که هیچ ایرانی تردید
ندارد و در وزارت خارجه هم پرونده بحرین و در
تواریخ و هواهد تاریخی هم هزار دلیل

و براهین راجع باینکار هست میخواستم جناب آقای
نخست وزیر نظرشان را منعطف کنم باین موضوع و
آن این است که اگر دولتهای خارجی باشی بحرین
که فعلاً مدیر این قطعه ای که جزه لایتجزای ایران است
کمک نکنند و غیر مستقیم دولت های خارجی تقویت
از خود مختاری و هرج و مرج بحرین نکنند بحرین
جزه ایران است منافعی را هم خود این مجلس شورای
ملی تشخیص میدهد و میدانند چه باید کرد بقیه بنده
دولت توجه باین دو نکته ای که عرض میکنم بفرمایند
من در محله تهران مصور خواندم یک عده ای حال اندادش
نظم نیست که چیست عده ای انگلیسی در آنجا
هستند و بکنفرم که عکسش را در آنجا گراور کرده اند
نوشته بود باینکه این شخص غیر مستقیم حاکم آن
جاست و این شیخ بحرین که مثل عروسک فرنگی
است با دست او میرقصد و میگردد و میخواهد بلند
میشود و تصمیم میگیرد و یک عده ای هم امریکاییها
در آنجا هستند اگر آن کمیته امریکایی که نفع
بحرین را یعنی نفت ایران را در بحرین بخلاف
حق با شیخ گفتگو کرده اند و استخراج کرده اند
و این منافع سرشار ما که بایستی در این بنادر جنوب
ما برای این مردم تراخی مالارای بی بدبخت مامصرف
شود میبرند و میخورند و یک چیزی هم به آن شیخ
بحرین میدهند (صحیح است) چه باید کرد باین دو عمل را
کرد جناب آقای نخست وزیر میبایستی که همانطور بیکه راجع
برآورد باز گانی شوروی و ایران موقت پیدا کردید و
اسباب کمال مسرت است همان قسم امیدوارم بخواست
خداوند تعالی حق از دست رفته ما را از شرکت نفت
خواهد گرفت همانطور و بهمان کیفیت هم راجع به
بحرین اقدام کنند یعنی از این جنبه استند میکنم
از همین جا که آقای نخست وزیر بلند شد جنبه ایالی مرد
بالاراده و با تصمیمی هستی تشریف ببرید وزارت خارجه
باید مسافرات سیاسی ملایم هادی وزارت خارجه
نباشد در اطراف وزیر خارجه بنشینید پرونده را بخواهد
و بدولت انگلستان یادداشت بدهید که آقایان دوست
ما هستیید با ما هم بیمانده در جمیع مسائل با شما همکاری
کردیم خصوصاً در زمان جنگ و حمایت کردیم از

شما و وجود ما با ملت بیروزی داشته تا بر این وجه ملت شما
یک شبی راه روسک کردید و بر پا کردید و اسباب شده اید
که حق ما باطل شود البته ممکن است جواب بدهد آقای
با مربوط نیست خود جنابعالی بهتر میدانید زبان
سیاسی را آگاهید با آنها صحبت کنید و با آن بیان نرم
و سوسلیسی که خودتان دارید قانعشان کنید که لوپتانه
دست از سر بحرین بردارند ما هم با آنها معارضه ای
نداریم آقای نخست وزیر میدانم انجام این امر را
گذاشته اید برای شاهکار آخری خودتان منتها بنده
تقاضا میکنم از الان شروع کنید و با آنها صحبت کنید
و انگلیسیها را قانع کنید که دست از این تحریک باطنی
بردارند و از اینجا اگر آنها دست برداشتن بمانند .
رئیس - آقای کشاورز صدر وقتان تمام شد
کشاورز صدر - الان تمام میشود .
پنج دقیقه دیگر مانده
رئیس - پنج دقیقه نمی شود یک دقیقه ممکن
است .
کشاورز صدر - اینست که استند میکنم این
موضوع را مذاکره بفرمایند و مداخله اینها را بیک
کیفیتی سلب بکنید مطلب دیگر اینکه بلا درنگ اظهار
بفرمایند بآن کمیته امریکایی در آنجا که دیناری
بشیخ بحرین نباید بدهد و اگر آنچه را هم دادند .
(یک نفر از نمایندگان - قشون بیرند) قشون را بگذارید
بماند برای بعد . ما جنگ نداریم اظهار بفرمایید که
شما سهمیه نباید باینها بدهید . اینها مالک بحرین
نیستند . شیخ بحرین رسمیت ندارد . حق ندارد مگر
باجازه دولت ایران و آنچه هم دادید ما بعد از آن
مراجعه میکنیم بشورای امنیت و از ایشان مطالبه میکنیم
و آنوقت وقتی که این مقدمات را درست کردید یک
تلگراف کنید و شیخ را بخواهید خودش می آید و
حاجت بقشونکشی نیست آن برادران ما در بحرین
خودشان بحرین را دارند نهایت انگلیسها تحریک
می کنند و امریکاییها را هم متذکر بشوید که سهمیه نفت
را با آنها ندهند کار درست می شود .
مکی - بنده مطابق ماده ۹۰ اظهار دارم
رئیس - بفرمایند
مکی - بنده یک توضیحی میخواستم راجع به
بیانات جناب آقای اسلامی بدهم
جمال امامی - آقا موضوع استیضاح دارد
لوت میشود آخر جلسه که استیضاح نباشد کرد
رئیس - استیضاح در یک جلسه لازم نیست تمام
شود ممکن است باقیش برای جلسه بعد بماند بفرمایند
آقای مکی
مکی - بنده میخواستم توجه آقایان نمایندگان
محترم را به بیانات جناب آقای اسلامی که صدی نود و
نهش مورد تأیید و تصدیق همه نمایندگان محترم هست
(صحیح است) جلب کرده باشم فقط ایشان یک موردی را
فرمودند که کمیسیون تشریفاتی نفت معلوم نیست
چکار میکند خواستم بایشان و همه نمایندگان محترم
عرض کرده باشم که کمیسیون نفت بشهادت صورت
جلساتش که هست هفته ای سه روز تشکیل میشود
شنبه ، دوشنبه ، چهارشنبه ، بعضی از روزها شده که
این کمیسیون شش ساعت متوالی ۷ ساعت متوالی در
شور و مندا کرده بوده اخیراً هم استند کردند ضمن
یکی از جلسات که هر یک از آقایان نمایندگان محترم

مایل باشند آنها سرافراز بکنند ما بسیار متشکر
میشویم خیلی از نمایندگان محترم نظیر جناب آقای
اسکندری ، آقای شوشتری ، آقای کشاورز صدر و خیلی
دیگر آقای فولادوند ، آقای مهدوی و خیلی دیگر
سرافراز میکنند و ما خیلی خوشوقت هستیم کمی نشینند
واز نزدیک کار کمیسیون را می بینند ولی چرا تا حالا
کمیسیون گزارش بمجلس نداده است و چرا جراید
و انکار عمومی را در جریان نگذاشته است یک
موضوع بوده و آن تصمص اول کمیسیون بوده است
که هنگامی که برای کمیسیون معلوم نشده است
هیچگونه اطلاعی بخارج داده نشود . بنده باین تصمص
آنروز هم مخالف بودم و در جلسه اسبق هم عرض
کردم که ملت ایران باید از این اسناد ذی قیمتی که
در این پرونده هست مطلع بشود (صحیح است) و بقیه
بنده هم باید یک کتاب سفید از این اسنادی که در
کمیسیون نفت هست چاپ شود و در دسترس ملت
ایران گذاشته شود تا ملاحظه کنید که شرکت نفت
انگلیس و ایران چگونه قلابه اسارت و زنجیر بردگی
و اسارت سیاسی و اقتصادی و اجتماعی را میخواهد
بگردن ملت ایران بیندازد و چه دسایس و نیرنگهایی
بکار برده است و این کتاب را پس از آنکه رأی
کمیسیون معلوم شد که روز شنبه خواهد بود بنده
خیال میکنم در دسترس آقایان خواهد بود و اگر
مجلس تصویب کند و موافق باشد ما این اسناد را
منتشر خواهیم کرد .
رئیس - در جلسه گذشته لایحه یعنی طرح فوری
گرافه و شان دوردستور بود . پیشنهادات زیادی رسیده
و موضوع دوازدهم از سنا برگشته (شوشتری -
دو دوازدهم را رأی بگیرد)
صفوی - بنده پیشنهادی کردم .
رئیس - آن قسمت گران فروشان چه باید
شود ؟
یک نفر از نمایندگان - بعد از استیضاح .
رئیس - بسیار خوب اول رأی دو دوازدهم را
می گیریم .
شوشتری - جناب آقای رئیس قرار بود هفته
یکروز برای جواب سؤالات تعیین بفرمایند و دوشنبه
را هم تعیین فرمودید .
رئیس - اگر مجلس موافق باشد هر دوشنبه
برای این کار تصمص داده میشود .
آشتیانی زاده - برای بعد از ظهر دوشنبه
بگذارید . دوشنبه قبل از ظهر کمیسیون نفت است
رئیس - چون طرح گران فروشان هم در دستور
بود اگر آقایان موافقت بفرمایند امروز لایحه
گرافه و شها تمام بشود (صحیح است) و امروز رأی
بدو دوازدهم داده بشود و یک دو لایحه فوری است
که آقای وزیر فرهنگ دارند و چندین مرتبه است
آمده اند با آنها هم رأی گرفته بشود (صحیح است)
چکار میکند بدون نطق قبل از دستور برای استیضاح
باشد (صحیح است) اگر آقایان موافقت بفرمایند
اینطور بشود .
نورالدین امامی - بعد از استیضاح ، آقای
رئیس باید بودجه بیاید والا ما هیچ چیز دیگر
رأی نمیدهیم
مکی - بودجه اگر مطرح نشود نفت بمجلس

نی آید اول نفت
آشتیانی زاده - قانون حکومت نظامی بر
همه چیز مقدم است
**۴- تصویب فوریت لایحه ملی نمودن
دبیرستان ها**
رئیس - آقای صدرزاده هم پیشنهادی کردند
که فرائت مشود
(شرح زیر فرائت شد)
تمنی میکنم نسبت بقوریت لایحه ملی نمودن
دبیرستانها رأی گرفته شود
رئیس - این مذاکراتش شده و فوریت دارد
یک فوریت دارد و میرود بکمیسیون (یک نفر از
نمایندگان - مخالفی نیست) (مکی - با فوریتش
مغالطه) مذاکراتش تمام شده باید رأی گرفته شود
یک فوریت دارد که الان رأی می گیریم آقایانی که
موافق هستند با فوریت لایحه فرهنگ قیام کنند
(اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیون فرستاده
می شود .
**حداخذ رأی نسبت بلایحه اجازه
پرداخت دو دوازدهم بودجه
کل کشور و تصویب آن**
رئیس - حالا باید بدو دوازدهم رأی گرفته
شود (اردلان - جناب آقای رئیس اجازه بفرمایند
گزارشش فرائت شود) گزارش مجلس سنا فرائت
می شود
(شرح زیر فرائت شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی در جواب نامه
شماره ۹۹۷۰ راجع بلایحه اجازه پرداخت دو دوازدهم
حقوق و هزینه کل کشور بابت آب و آذما ۲۲۹
که برای اظهار نظر بمجلس سنا ارسال شده بود
لایحه مربوط در جلسه روز چهارشنبه یکم آذر ۱۳۲۹
مطرح و با اظهار نظر موافق حیناً بتصویب رسید
رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده
رئیس - رأی گرفته میشود بلایحه دو دوازدهم
آقایان موافقین ورقه سفید میدهند
اسامی آقایان نمایندگان بشرح زیر برای دادن
رأی فرائت شد
رأی دهندگان آقایان : آشتیانی زاده - مکی -
ابریشم کار - اردلان - مجتهدی - صدیقی - وهاب زاده
بوداغیان - بهادری - دکتر کبان - امامی اهری
نورالدین امامی - غلامرضا فولادوند - دکتر مصباح
زاده - حکیمی - قاسم فولادوند - اورنگ - صفوی
شوشتری - بهبهانی - فتاحی افشاره - عزیز زنگنه
پالیزی - سرتیپ زاده - امینی - نریمان - دکتر بقائی
عبدالقادر آزاد - دکتر نبوی - حاذقی - عماد تربتی
ارباب - نبوی - سلطان العلماء - پیراسته - مهدوی
اسلامی - گوردزی - کشاورز صدر - دکتر جلالی
ملک مدنی - دولت شاهوی - دکتر راجی - صالح - حاجری
زاده - ناظرزاده - طاهری - سودآور - مکرم - موسوی -
هباسی - افشار صادقی - قرشی - بزرگ نیا - قبادیان
دکتر کاسبی - ظفری - غضنفری - کتابادی - محمد
گرگانی - سلطانی - دکتر علوی - فرامرزی - ممدل
آبکار - شاداو - منصف - رضوی - امیر نصرت اسکندری
رفیع - شکرانی - کهبید - موقر - مغیر فرهنگ - امیری
دکتر طاهری - نهران - سالار بهزادی - پرومند
رضوی - شببانی - ممیززاده - ناصر ذوالفقاری

خسرو قشقانی - کورافلی - امیر افشاری - دهقان
ارباب گیو - مرتضی حکمت - دکتر برال - محمد علی
مسعودی - صدرزاده - دکتر سید امامی - شهاب خسروانی
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده پس از
شارش نتیجه برقرار ذیل از طرف مقام
ریاست اعلام شد)
رئیس - لایحه دو دوازدهم با ۸۴ رأی موافق
از ۸۹ نفر عده حاضر تصویب شد
اسامی موافقین - آقایان : خسرو قشقانی -
دکتر مصباح زاده - وهاب زاده - غضنفری - ابریشم کار
- عزیز اعظم زنگنه - دکتر کاسبی - دکتر علوی -
ممدل - رضوی - منصف - اسکندری - دولت شاهوی -
ممیززاده باقری - حاذقی - ارباب - امینی - افشار -
حکیمی - شوشتری - صفوی - سرتیپ زاده -
نورالدین امامی - ناصر صدیقی - دکتر کبان -
اورنگ - سعید مهدوی - پالیزی - پیراسته -
گوردزی - دکتر راجی - دکتر جلالی - ملک مدنی -
ناظرزاده - عماد تربتی - مکرم - بزرگ نیا -
گرگانی - اردلان - عبدالصمد مجتهدی - افشار
صادقی - ظفری - کتابادی - عباسی - محسن طاهری
سودآور - موسوی - قرشی - قبادیان - امامی اهری -
بوداغیان - نبوی - دکتر نبوی - غلامرضا فولادوند -
بهادری - امیری - قراگزلو - قاسم فولادوند - سلطانی -
کشاورز صدر - ناصر ذوالفقاری - فرامرزی - شهاب
خسروانی - محمد علی مسعودی - دکتر سید امامی -
بهبهانی - موقر - مغیر فرهنگ - شکرانی - کهبید -
مرب شببانی - سالار بهزادی - پرومند - دکتر طاهری -
نهران - شادلو - کورافلی - علی صدیق دهقان - آبکار -
گیو - صدر زاده - مرتضی حکمت - دکتر برال
امیر افشاری
ورقه سفید علامت امتناع ۳ بزرگ
**۶- معرفی آقایان وزیر کشور و وزیر کار
بوسیله آقای نخست وزیر**
رئیس - آقای نخست وزیر .
نخست وزیر - بنده می خواستم دو نفر از
وزرای جدیدی که جدیداً در کابینه داخل شده اند
حضور آقایان محترم معرفی بکنم جناب آقایان الله
اردلان بست وزارت کشور جناب آقای اسدالله علم
بسمت وزارت کار (آزاد - مکر آدم قطع بود
اردلان را آورده اند آقا ؟) (نورالدین امامی - خیلی
آدم خوبی است آقا)
آزاد - خیلی آدم نایاب کی است آمد تبریز آبروی
شمارا بیاد داد .
شوشتری - مجلس متعاضب با این حرفها
نیست .
آزاد - خیلی متعاضب است .
**۷- بقیه مذاکره در طرح راجع به قانون
کیفر سرافروشان و خاتمه آن**
رئیس - طرح گران فروشان مذاکراتش بعمل
آمده و دیگر کسی اجازه نخواسته است و بنا بر این
پیشنهادش فرائت می شود . پیشنهاد آقای غلامرضا
فولادوند فرائت می شود
(شرح زیر فرائت شد)
پیشنهاد می کنم اشخاصی که طبق این قانون
(یک نفر از نمایندگان - قانون ۱۷ شهریور نه این
قانون) بجازات شلاق زدن محکوم شده اند و تاکنون

مفاد حکم دوباره آنها اجرا نشده حکم درباره آنها اجرا نگردد.

رئیس - آقای فولادوند - بطور مقدمه عرض می کنم برای اینکه ذهن آقایان نمایندگان معترم مسبوق باشد یکی از همکاران معترم پیشنهاد کرده است که فقط کبفر شلاق و قطعیت دادنامه لغو شود که بعد بموقع خودش جناب آقای مغیر فرمند هم توضیح خواهند داد یعنی مجازات حبس با تجدید نظر بماند در این قانون و جناب آقای وزیر دادگستری هم موافقت اما پیشنهاد بنده این است که چون مجلس با شلاق زدن مخالف است اشخاصی هم که فعلا محکوم بضره شلاق و حبس و بستن در نماز یا جریمه نقدی شده اند ، آتھائی که محکومیت بضره شلاق دارند اگر تا کنون اجرا نشده است از تاریخ تصویب این قانون اجرا نشود . (شوشتری - آقا باید این مجازاتها تعمیم پیدا کند نه مال چهار تا ضعیف)

رئیس - آقای مکی مخالفید (مکی - مخالفم) بفرمائید.

مکی - بنده خیال میکنم این پیشنهاد اصولا ضرورتی ندارد زیرا قانون وقتی وضع می شود عطف به سابق نمیکند اگر کسی در گذشته شلاق خورده یا محکوم شده گذشته وقتی این قانون از این تاریخ تصویب شد دیگر احتیاجی ندارد ، دیگر شلاق نمی زند و چون ممکن است که در این مورد یکدسته بخصوص از گردن کلفتها محکوم بشلاق شده باشند و بخوانند معافشان بکنند بنده عرض میکنم همانطور که آن سبزی فروشها محکوم بشلاق شده خورده اند اینها هم مجازات بشوند .

امامی اهری - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

امامی اهری - مطابق قانون مجازاتی که ما داریم وقتی که یک مجازات تخفیفی در نظر گرفته شد یعنی قانونگذار آمد مجازات تخفیفی تعیین کرده آن مجازات تخفیف درباره سایرین هم اعمال میشود **صدرزاده** - آن در مورد رسیدگی است آقای امامی نه در مورد حکم . در مورد حکم اینطور نیست .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای فولادوند آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد آقای مغیر فرمند قرائت می شود .

شرح زیر قرائت شد

تبصره - وزارت دادگستری موظف است لایحه عادلانه ای برای جلوگیری از گرانفروشی تقدیم مجلس نمایند

رئیس - آقای مغیر فرمند

مخبر فرمند - بنده یک تبصره دیگری را پیشنهاد کرده ام و این رایس می گیرم ، آن یکی را قرائت بفرمائید

رئیس - پیشنهاد آقای پیراسته قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده واحده زیرا پیشنهاد منیام ؛ مجازات گرانفروشان مقرر در ماده واحده مصوب

۷ شهریور ۱۳۲۲ فقط منحصر بعیس و مجازات نقدی خواهد بود و احکام دادگاههای کبفر گرانفروشان قابل رسیدگی در دادگاه شهرستان خواهد بود .

دادگاه شهرستان مکلف است خارج از نوبت حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز باین موارد رسیدگی نماید رأی دادگاه شهرستان قطعی است

تبصره - هر یک از قضات و کارمندان دولت که مأمور اجرای این قانون هستند در صورتیکه بیجهت و بنا بنظر شخصی متعرض اشخاص بشوند بعیس تأدیبی از ششماه تا سه سال و انقضاء ابدان خدمات دولتی محکوم خواهند شد

رئیس - آقای پیراسته

پیراسته - عرض کنم استدعا میکنم توجه (دکتر کاسمی - معلوم نیست رأی بدهیم) بالاخره باید رأی بدهیم همانطور که در جلسه گذشته هم بعرض آقایان رساندم که این قانون کبفر گرانفروشان قانونی است که با حسن نیت تنظیم شده و تدوین شده ولی متأسفانه در عمل دیدیم که بسیار ظالمانه است و غالباً در باره اشخاص ضعیف اجرا میشود علاوه مجازات شلاق حالا دیگر متناسب با این عصر و زمان نیست از یک طرف ، نمی شود دست یکمده کسی ای که ممکن است بین آنها متجاوز زیاد پیدا شود باز بگذاریم و هر چه دلشان می خواهد بکنند و خلاف نباید تولید بشود بسیار خوب میگویند باینکه مجازات شلاق بدست خیلی هم بد است می گویند باینکه چطور یک کسی که یک جنمه کوچک مرتکب شده باشد یا کسیکه یک جنمه بزرگی مرتکب شده و محکوم محکومش کرده به ۱۲ روز حبس قابل ایتباع از فراد روزی ۵ ریال این حکم هم استیفاء داشته باشد و هم تیز ولی آن کسیکه باید شلاقش بزنند نه استیفاء داشته باشد و نه تیز این حرف بسیار صحیح است ولی از یک طرفی هم نمیشود طمع اشخاص جلوش را نگرفت بهیچ وسیله جلو اینکار را نمیشود گرفت و اگر ما بخواهیم آقایانی که این طرح را امضاء کرده اند اگر بگذرد و هیچ چیز جایش نگذارند نتیجه اش این خواهد بود که دست یکدسته کسب بی انصاف باز باشد بنده پیشنهادی کردم جمع بین همه نظر ها اولاً قانون کبفر شلاق که واقف متناسب با این عصر و زمان نیست برداشته شود راجع ببقیه احکام هم قابل تجدید نظر در دادگاه شهرستان باشد چون معاکم گرانفروشان دادگاه کبفر گرانفروشان دادگاه بخش است و تأیید نظر رئیس دادگاه های بخش تهران است بنا بر این مثل بقیه احکام بخش که قائل شده اند که در دادگاه شهرستان تهران قابل تجدید نظر است بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که این احکام هم قابل تجدید نظر در دادگاه شهرستان باشد و دادگاه شهرستان هم مکلف باشد که در ظرف پنج روز خارج از نوبت بآن احکام رسیدگی بکند هم نظر این دسته ای که پیشنهاد کرده اند شلاق از بین برود تأمین میشود و هم نظر یک دسته ای که بنده جزو آنها هستم که معتقدند که نباید دست کسب را که برای هر بیرون بدبخت و بیچاره ای اسباب زحمت ایجاد کنند باز باشد تأمین می شود بنده همین را پیشنهاد کرده ام و پیشنهاد بهتری هم تهیه کرده ام و آن اینست که احکام قابل تجدید نظر هم باشد (آزاد - اگر احکام قابل تجدید نظر شده

بیچاره ما محکوم هستند و گردن کلفتها تیر می شوند) آقا این چه نظری است باز بررسی که در دادگاه شهرستان است غیر از این رأی می دهد بنا بر این با این نظر ، نظر آقایان تأمین است و بدانید که اگر شما علاوه ایجاد بکنید بلافاصله زندگی در تهران گران خواهد شد بنده اینجا عرض میکنم با کمال صراحت آقایان را شاهد می گیرم و از پشت تریبون اعلام می کنم که اگر شما قانون را نقوب کنید و چیزی جایش نگذارید زندگی بگردد ده برابر در تهران گران خواهد شد و بسته به میل آقایانست بنده اصراری هم ندارم

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - آقایان همه میدانند این قانون را بعنوان زکوة دادیم برای یک قانون دیگری که گذرانندیم این زکوتش نتیجه عملش هم اینست که یکمده ای شلاق نخورند و یکمده مأمورین دولت هم پول نگیرند حالا شما اگر بخواهید قانون وضع کنید برای این عمل این بهترین قوانین است منتهی اجرا نمی شود بسیار قوانین هم اجرا نمی شود دیگران را برداشتن یک قانون دیگری جایش گذاشتن که این منظر را نیست یک زکوتی میدهم اینرا رأی بدهید تمام بشود برود آقا (اسلامی - خمس است)

پیراسته - یک دهنه بفرمائید پیشنهاد بنده را بخوانند

اردلان - زکوة چی آقا ؟

رئیس - آقای کشارزدر

کشارزدر - بنده مفاداً با پیشنهاد آقای پیراسته موافقم ولی از ایشان متعجبم که چرا رفته اند برای قاضی هم یک مجازاتی قائل شده اند برای خاطر یک چیزی . مطابق اصول برای تخلف قضات قوانینی داریم بنا بر این ضرورت ندارد که این قسمت باشد و بقیه بنده پیشنهادی داده اند آقای مغیر فرمند و آن مفاداً اینست که خود بنده هم یک پیشنهادی کردم که شلاق زدن موقوف بشود ، مجازاتها هم قابل پژوهش باشد و اینرا هم باز اعتقاد دارم که چنانچه عالی موافقت کنید که از یکمده حبس بیالا و الا اگر یک روز ، در روز ، یک هفته حبس را بخواهیم قابل پژوهش باشد ۲۰ شعبه استیفاء باید تشکیل بدهیم و باین پیشنهاد آقای مغیر فرمند نظر شما تأمین میشود و این مجازات قاضی و آن ترتیبی که جناب عالی در ضمن این پیشنهاد گفتید این محتاج مطالعه در کمیسیون است آقای وزیر دادگستری هم خواهش میکنم که راجع به این موضوع توضیح بدهند که آقای پیراسته هم قانع شوند و پیشنهاد خودشان را در این خصوص پس بگیرند

اردلان - بنده اخطار نظامنامه می دارم .

رئیس - طبق کدام ماده ؟

اردلان - ماده اش را میدانم میفرمائید باینکه پیشنهادها باید مربوط باشد .

رئیس - این قسمت تشعبش با من است این پیشنهاد مربوط است . این تجدید نظر برای این احکام است .

پیراسته - آقای رئیس بنده قسمت اخیر پیشنهاد خودم را پس بگیرم ، تبصره اش را پس بگیرم ، تقاضا میکنم که رأی گرفته شود .

اردلان - آقا اجازه بفرمائید بنده توضیح میدهم

رئیس - پیشنهاد مجدداً قرائت میشود (مجدداً شرح سابق قرائت شد)

اردلان - اجازه بفرمائید دو کلمه عرض کنم **رئیس** - این بطور مربوط نیست ، شما اصلاً بوجه مناسبت میخواهید حرف بزنید !

اردلان - طرحی تهیه کردیم که قانونی لغو بشود اصلاحات قانونش مابحث نمیکنیم که پیشنهاد راجع بقانون بدهند ، یک طرحی تهیه کردیم که قانون لغو بشود اصلاً هیچ مربوط نیست تا که پیشنهادها مطرح شود هیچکدام از این پیشنهادها وارد نیست

صدرزاده - ارتباط دارد ولی رأی نمیدهند

رئیس - میخواهیم رأی بگیریم آقایان بیرون نروند ، چه باید کرد با این ترتیب !

دکتر بقائی - نظامنامه را اجرا بفرمائید

رئیس - بنده نوشتم ، اخطار کردم جز جریمه چیزی نیست ، (در این موقع عده کانی شد) رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای پیراسته من خواهش میکنم آقایان نسیماحت بیرون تشریف نبرند تکلیف این قانون معلوم شود ، آقایانی که موافقت با این پیشنهاد قیام بفرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب نشد ، پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

پیشنهاد میکنم این تبصره اضافه شود ، دولت مکلف است در ظرف یک ماه لایحه ای که متناسب با وضع زمان باشد پیشنهاد کند معطل

رئیس - آقای معطل بفرمائید

معطل - بنده خلاصه پیشنهاد این است که این شلاق زدن که موقوف میشود آن چیزی که باید جانشینش بشود ما فی المجلس آنرا نمی توانیم چیزی پیشنهاد کنیم که با تمام موازین و مقررات تطبیق کند . دولت برود و بشیند و در مدت یکماه آنچه چیزی را که منطبق با این عصر و زمان میدانند آنرا بیاورد پیشنهاد کند ما آنرا جانشین این قانون بکنیم اما ضمن این عرض توجه آقایان را هم یک نکته اصلی معطوف میکنم یعنی از این فرصتی که بدستم افتاده استفاده میکنم ببحث روی شلاق زدن چند نفر گرانفروش در شهرها این علاج درد مارا نمی کند ما باید یک محیطی بوجود بیاوریم که در آن دزدی و تجاوز و تعدی نشود اگر این محیط بوجود آمد خود آن گرانفروش و تعدی و تجاوزهای این موارد کوچک اصلاح اساسی نیست تجاوزهای بزرگ متعدیهای گردن کلفت و آتھائیکه بحقوق ضعیفا و بحق اجتماع تجاوز میکنند باید وسیله ای فراهم بیاوریم که آنها سر جایشان بشینند (صحیح است) اگر این اصل اجرا شد این قسمتهای کوچک هم پشت سر آن اصلاح میشود حالا هم تصور میکنم اختیار قانونگزاری را یعنی جای این مجازات شلاق زدن اینرا بدهند دولت که اینرا بیاورد با مطالعه و ما ارجاع به کمیسیون دادگستری بکنیم ، آنجا بشینند و مطالعه کنند و سر جای این یک چیز دیگر وضع بکنند .

رئیس - آقای ملک مدنی مخالفید

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای شوشتری بفرمائید

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم همه آقایان این معنی را متفقدند که هر وقت در هر پیش آمدی اگر از ذوق صوملی با ما بحتاج زندگانی مردم بنحوی از انحاء بالا رفت باین آوردن در دیگر کار حضرت قبل است . مشکل است از عهد ماساخته نیست این شلاق زدن رانه مجلس و نمایندگان محترم همه مردم دانشمند و غیر دانشمند با این عمل قبیح مخالفند ولی آنچه که پیشنهاد داده جناب آقای معطل نماینده محترم این وضعیت را طوری میکند در این یکماه ما که میدانم تا ۳ ماه دیگر دولت موفق نمیشود به چنین قانونی وقتیکه سطح زندگانی از دیروز گران شده است بروید کاهو بخرید ببینید گران شده است یا نه ؟ پرریوز که عرض کردم بگذارید یک شوری بشود برای این بود که مطالعه بشود همین قانون را حفظ کنیم با برداشتن شلاق البته ما مخالفیم با شلاق زدن ، شلاق باید برداشته شود ولی بقیه قانون باعتبار خود باقی بماند تا آنکه دولت و ما سرفروخت برای تأمین فکر جناب آقای معطل و تمام نمایندگان محترم قانون تمیمی بیاوریم (صحیح است) که بگردن کلفت محکوم تعدی ظالم هم عنی السوی قابل اجرا باشد و اجرا بشود و از این جهت بنده خودم پیشنهادی تقدیم کرده ام که کلمه و عبارت شلاق را برداریم و بقیه قانون باعتبار خودش باقی بماند .

مخبر فرمند - آن پیشنهاد بنده را بخوانید تا کار تمام بشود .

شوشتری - پیشنهاد بنده را بخوانید کار تمام است .

معطل - بنده یک توضیحی داشتم

رئیس - دیگر توضیح مورد ندارد

معطل - آقا این توضیح کمک میکند تصویب شدن پیشنهاد

رئیس - دیگر چه باید کرد یک دفعه توضیح کافی میتوانید بدهید رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای معطل آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود

شرح زیر قرائت شد

پیشنهاد میکنم قانون مجازات گرانفروشان با حذف ضربه شلاق و همچنین تبصره ۲ بقوت خود باقی بماند مغیر فرمند (یکی از نمایندگان - پیشنهاد خوبی است)

رئیس - آقای مغیر فرمند بفرمائید

مخبر فرمند - اجازه بفرمائید عرض کنم همینطور که میگویم قانون غیر عادلانه یعنی شلاق زدن خوب نیست (صحیح است) از طرف دیگر هم بایستی که بآن مصرف کنند و خریدار هم توجه بکنیم (صحیح است) بنظر بنده قانونی که بنده مراجعه کردم اگر آقایان اجازه بفرمائید بخوانم برای استحضار خاطرشان (غلامرضا فولادوند - آقای مغیر فرمند استماع میکنم خلاصه بفرمائید همه هم دست هستند) (شوشتری - تصور میکنم جناب آقای مغیر همه موافقتند) ضربه شلاق را برداریم و تبصره ۲ هم که احکام قطعی است یعنی یک نفر سوار اتومبیل میشود می رود دور میزند هر کس را خواست میکنند گرانفروش هم نباشد

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم همه آقایان این معنی را متفقدند که هر وقت در هر پیش آمدی اگر از ذوق صوملی با ما بحتاج زندگانی مردم بنحوی از انحاء بالا رفت باین آوردن در دیگر کار حضرت قبل است . مشکل است از عهد ماساخته نیست این شلاق زدن رانه مجلس و نمایندگان محترم همه مردم دانشمند و غیر دانشمند با این عمل قبیح مخالفند ولی آنچه که پیشنهاد داده جناب آقای معطل نماینده محترم این وضعیت را طوری میکند در این یکماه ما که میدانم تا ۳ ماه دیگر دولت موفق نمیشود به چنین قانونی وقتیکه سطح زندگانی از دیروز گران شده است بروید کاهو بخرید ببینید گران شده است یا نه ؟ پرریوز که عرض کردم بگذارید یک شوری بشود برای این بود که مطالعه بشود همین قانون را حفظ کنیم با برداشتن شلاق البته ما مخالفیم با شلاق زدن ، شلاق باید برداشته شود ولی بقیه قانون باعتبار خود باقی بماند تا آنکه دولت و ما سرفروخت برای تأمین فکر جناب آقای معطل و تمام نمایندگان محترم قانون تمیمی بیاوریم (صحیح است) که بگردن کلفت محکوم تعدی ظالم هم عنی السوی قابل اجرا باشد و اجرا بشود و از این جهت بنده خودم پیشنهادی تقدیم کرده ام که کلمه و عبارت شلاق را برداریم و بقیه قانون باعتبار خودش باقی بماند .

مخبر فرمند - آن پیشنهاد بنده را بخوانید تا کار تمام بشود .

شوشتری - پیشنهاد بنده را بخوانید کار تمام است .

معطل - بنده یک توضیحی داشتم

رئیس - دیگر توضیح مورد ندارد

معطل - آقا این توضیح کمک میکند تصویب شدن پیشنهاد

رئیس - دیگر چه باید کرد یک دفعه توضیح کافی میتوانید بدهید رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای معطل آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود

شرح زیر قرائت شد

پیشنهاد میکنم قانون مجازات گرانفروشان با حذف ضربه شلاق و همچنین تبصره ۲ بقوت خود باقی بماند مغیر فرمند (یکی از نمایندگان - پیشنهاد خوبی است)

رئیس - آقای مغیر فرمند بفرمائید

مخبر فرمند - اجازه بفرمائید عرض کنم همینطور که میگویم قانون غیر عادلانه یعنی شلاق زدن خوب نیست (صحیح است) از طرف دیگر هم بایستی که بآن مصرف کنند و خریدار هم توجه بکنیم (صحیح است) بنظر بنده قانونی که بنده مراجعه کردم اگر آقایان اجازه بفرمائید بخوانم برای استحضار خاطرشان (غلامرضا فولادوند - آقای مغیر فرمند استماع میکنم خلاصه بفرمائید همه هم دست هستند) (شوشتری - تصور میکنم جناب آقای مغیر همه موافقتند) ضربه شلاق را برداریم و تبصره ۲ هم که احکام قطعی است یعنی یک نفر سوار اتومبیل میشود می رود دور میزند هر کس را خواست میکنند گرانفروش هم نباشد

محکومش میکند در همان خیابان هم شلاقش میزند می رود بی کارش آنرا هم بر میداریم موضوع شلاق کدر این دنیای امروز بنظر بنده چیز خیلی بدی است برای مملکت ما و بعد هم مجال نمیدهند که آدمی را که واقفانگین مهمست که بیجهت محکومش کرده باشند دادگاه بخش کفایت میکند و رسیدگی میکند بنظر من این دو موضوع را حذف کنیم (صحیح است) بقیه قانون بجای خودش خوبست و باقیی باشد

رئیس - آقای وزیر دادگستری

وزیر دادگستری - تبصره دوم را اگر از پیشنهاد حذف بفرمائید که قطعی باشد بنده موافقم

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - عرض کنم مخالفتم بنده باین پیشنهاد دارم از نقطه نظر پژوهش است چون این قانون فعلی که الان مورد بحث است و ماتقاضای العایش را کردیم از دو نقطه نظر مورد نظر نمایندگان معترم واقع شده یکی اینست که ضربه شلاق را در اینجا جزو مجازات قرارداده مجازاتهای بدنی البته مورد قبول نمایندگان نیست . دوم این که این احکام قطعی است و قابل پژوهش نیست بنده میخواستم تمنی بکنم از جناب آقای مغیر فرمند که مخصوصاً این نکته را هم قید بفرمائید در این پیشنهاد شان که احکامی که صادر می شود از دادگاه کبفر گرانفروشان مطابق سایر احکام معاکم فقط قابل پژوهش باشد

رئیس - آقای وزیر دادگستری

وزیر دادگستری - در جلسه گذشته خدمت آقایان عرض کردم که دولت هم با این پیشنهاد و این طرح موافق است و خواهش کرده بودم که مجالی هم باشد حالا که این قانون را القا میخواهید بکنید بجای این قانون مجازات دیگری هم وضع بشود برای این که گرانفروشی امر ناصوابی است آقایان هم قبول فرمودند و حالا بنده با این پیشنهاد آقای مغیر فرمند در صورتیکه قسمت آخرش را حذف بفرمائید موافقم و آن راجع بقطعیست احکام است آقایان توجه دارید اگر بنا شود احکام قطعی نباشد تا موقتی که تمام مراحل را در دادگستری طی کنند مدت ها فاصله خواهد شد (صحیح است) و اثر مجازات کم خواهد بود و این نظریکه آقایان دارند تأمین نمی شود (صحیح است) بنده با این کیفیت یعنی با این شرط که اگر آن پیشنهاد را با این طریق اصلاح بفرمائید بنده موافقم یعنی احکام قطعی باشد و فقط ضربه شلاق حذف شود

مخبر فرمند - بنده حبس کمتر از دو ماه را موافقم قطعی باشد

وزیر دادگستری - بنده هم با این اصلاح موافقم که کمتر از دو ماه قطعی باشد

رئیس - آقای رضوی

رضوی - عرض کنم پرریوز هم بنده عرض کردم خدمت آقایان که در عین حال که مجازاتهای بدنی متناسب با این دوره نیست ولی رعایت حال ضعیفا و بیچارگان در هر اصلی باید وجهی هم تمام اشخاص صلاح دوست باشد بخصوص آقایانیکه

ممنوعه این موضوعند که برای ملت و امت وسیله رفاه را باید در نظر بگیرند و فراهم بکنند و اگر بنا میشد که ما از نظر اینکه شلاق زدن بد است از آن خواستیم صرف نظر کنیم و کسبه را از این بابت حفظ کنیم و بعد از طرفی هم هیچ وسیله‌ای برای افراد بدو کم فروش و نا صالحی که در بین این ها است مجازاتی قابل تنویم بنظر من ما کار صواب و درستی انجام نداده ایم (صحیح است) ما دست یکمده نابکار را گرفته ایم و آن ها را مسلط کرده ایم دست از مردم ضعیف تر زیر افراد متمکن هیچ وقت سر و کارشان با کسبه کم فروش نیافتد آن ها اولاً رعایتی از یک شاهی و صد دینار کم و زیاد ندارند و در ثانی هم غالباً اجناس خودشان را از دست اول در سر موقع میخرند و دیگر سر و کار روزانه بیازندارند کسانیکه میروند در دکان بقال و عطاری و متاع خرد میخرند کم فروشی و گران فروشی در باره آن ها تاثیر دارد که این ها ضعیف اند و بیچاره و بد بخت باین جهت بنده این پیشنهاد را خدمت آقایان عرض میکنم که همین طور که آقای مغیر فرمند پیشنهاد کردند موافقت بفرمایند از قانون فعلی تنها موضوع شلاق زدن ملتی شود و باقی بقوت خود باقی باشد حتی بنده معتقدم آقایانیکه پیشنهاد پژوهشی میکنند بملتی میفرمایند زیرا یک حسن مجازات این است که نزدیک بوقوع گناه انجام بگیرد (صحیح است) والا اگر بنا شد ۴ ماه یک مجازات طول بکشد آنوقت این شخص فراموش میشود این که اصلاً چنین کاری کرده بوده یا فرض بیک وقت به ۱۰-۱۲ روز حبس قابل اتباع محکوم شده آن شخصی که شکایت کرده از موضوع آگاه میشود و نه برای آن کم فروش یا گرانفروش تأثیری دارد از این نظر تقاضا میکنم موضوع شلاق زدن حذف شود و بقیه قانون بقوت خود باقی بماند

غلامرضا فولادوند - آقای رئیس بنده یک توضیحی دارم اجازه بفرمائید همین جا یک کلام عرض کنم چون موضوع مهم است برای این که روشن شود **رئیس** - یک موافق و یک مخالف صحبت کرده رای میخواهد همانطوریکه آقای وزیر دادگستری توضیح فرمودند.

فولادوند - اجازه بفرمائید یک کلام عرض کنم

مکی - وزیر دادگستری خودش بندبند است میکود پژوهش نباشد

رئیس - مجدداً فرمائید میشود آقایان توجه بفرمایند پیشنهاد آقای مغیر فرمند این است:

قانون کیفر گران فروشان با حذف ضربه شلاق و همچنین تبصره ۲ بقوت خود باقی است **رئیس** - تبصره ۲ چیست؟

صدرزاده - تبصره دو این است که حکم قطعیت **شوشتری** - بنده پیشنهاد تجزیه میکنم

غلامرضا فولادوند - این نیست عرض میکنم در برای غلط میگیرید آقای وزیر دادگستری فرمودند که جس از دو ماه کمتر قطعی باشد آقای

مغیر فرمند هم پذیرفتند.

رئیس - آقای وزیر دادگستری توضیحی دارید؟ **وزیر دادگستری** - بنده در ضمن توضیحی که عرض کردم تقاضا نمودم که آقای مغیر فرمند از قسمت اخیر تبصره صرف نظر بفرمایند یعنی احکام قطعی باشد ایشان پیشنهاد خودشان را اصلاح کردند و موافقت فرمودند که جس از دو ماه بالا غیر قطعی باشد و از دو ماه کمتر قطعی و بنده هم باین اصلاح موافقت کردم (صحیح است)

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای مغیر فرمند با این توضیح و اصلاحی که آقای وزیر دادگستری فرمودند

مکی - با کدام اصلاح باید رای گرفته شود بفرمائید قرائت شود

رئیس - با همان اصلاح که کیفر ضربه شلاق حذف و جس از دو ماه کمتر قطعی و از دو ماه بیشتر قابل پژوهش باشد

آقایانیکه با پیشنهاد آقای مغیر فرمند با اصلاحی که شده موافقت بفرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند) تصویب شد پیشنهادات دیگر گمان نمیکند وارد باشد

(پیشنهاد آقای مهدی ارباب بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم امور کسب و بازرگانی تابع عرضه و تقاضا بوده و بطور کلی از تماس مأمورین دولت خارج خواهد بود. مهدی ارباب

رئیس - وارد نیست پیشنهاد دیگر قرائت میشود

(پیشنهاد آقای محمدعلی مسعودی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در مورد وارد کنندگان اجناس وارداتی قانون کیفر گرانفروشان جز قسمت شلاق بقوت خود باقی بماند. محمدعلی مسعودی

رئیس - وارد نیست.

پیشنهاد دیگر:

(پیشنهاد آقای کشاورز صدر بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم فقط زدن شلاق ملتی شود و احکام زاید بر یکماه قابل پژوهش باشد کشاورز صدر

رئیس - اینهم که محالاً مورد ندارد پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

پیشنهاد آقای شوشتری بشرح زیر قرائت شد

ریاست محترم مجلس شورای ملی اینجانب پیشنهاد میکنم فقط کلمه و عبارت شلاق از قانون حذف شود بقیه قانون بقوت خود بماند شوشتری

رئیس - اینهم که مورد ندارد مشابه آن تصویب شد.

پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای قاسم فولادوند بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم با حذف شلاق قانون سابق بقوت خود باقی باشد قاسم فولادوند

رئیس - اینهم وارد نیست **شوشتری** - آقایان منظور ما تأمین شد

رئیس - رای گرفته میشود بقانون کیفر گرانفروشان ما اصلاح پیشنهادی آقای مغیر فرمند پس از اصلاح آقای وزیر دادگستری (غلامرضا فولادوند) و تبصره بنده که قبلاً تصویب شده) بلی با تبصره شما آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام کردند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده شود

مذاکره در فوریت لایحه ترمیم حقوق قضات

رئیس - آقای وزیر دادگستری تقاضا دارند که لایحه قضات مطرح شود.

آقای فولادوند هم پیشنهاد کرده اند قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که یک فوریت لایحه مربوط بحقوق قضات مطرح شود و بکمیسیون ارسال شود - غلامرضا فولادوند.

غلامرضا فولادوند - در مردادماه این لایحه را جناب آقای وزیر دادگستری برای ترمیم حقوق قضات تقدیم کرده اند آقایان مستحضر هستند که قضات دادگستری اگر وضعیت معاششان تأمین نشود دستگاههای اداری خوب گردش نمیکند بنده استدعا میکنم یک فوریت این لایحه رای بدهند و بد بکمیسیون برای رسیدگی

حاذقی - لوابیح فرهنگ را هم بفرمائید

رئیس - بشرطی که آقایان بیایند بنشینند

لایحه وزارت دادگستری قرائت میشود:

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده واحده - حقوق ثابت پایه یک قضائی یک هزار ریال و حقوق پایه های بعد الی پایه ۶ قضائی عبارت خواهد بود از حقوق مادون با اضافه دویستم آن و از پایه ۷ به بالا حقوق مادون با اضافه یک پنجم آن کسور از ده ریال کمتر برفع دولت ضبط میشود

تبصره ۱ - از تاریخ اول فروردین ۲۰ حقوق کارمندان قضائی مطابق پایه ای که بر طبق مقامات مندرج در ماده ۷ قانون اصلاح قانون استخدام قضات مصوب ۶ دیماه ۱۳۱۰ شافل آن هستند با رعایت اشل جدید تأدیه می شود

تبصره ۲ - اگر حقوقی که کارمند قضائی فعلاً دریافت میدارد از حقوق پایه مقامی که شافل آن است بیشتر باشد همان حقوق دریافتی تأدیه خواهد شد و در صورتیکه پایه کارمند از مقامی که شافل آن است متجاوز ولی حقوق پایه کمتر از حقوق پایه مقام باشد حقوق مقام خود را مطابق اشل جدید دریافت خواهد نمود و چنانچه پایه کارمند قضائی از پایه مقامی که مستند آن است کمتر باشد حقوق پایه خود را با رعایت اشل جدید اخذ خواهد نمود

تبصره - حقوق پایه ۱۰ فقط به رؤسای شعب دیوان کشور و مستشاران دادگاه عالی انتظامی و معاونان دادستان کل و رئیس کل دادگاه استان مرکز داده خواهد شد

را حقوق پایه ۱۱ فقط بر رئیس دیوان کشور و دادستان کل و رئیس دادگاه عالی انتظامی اختصاص دارد مشروط

پایه که خافین این مقامات پایه ۱۱ و ۱۰ با تصویب دادگاه عالی انتظامی یا کمیسیون تجدیدنظر ترمیمات ناین شده باشند.

تبصره ۴ - تطبیق مقام سایر کارمندان قضائی وقت دادگاههای اختصاصی که در ماده ۷ قانون مصوب ۶ قشمدیماه ۱۳۱۰ پیش بینی نشده با وزارت دادگستری است و مادام که تطبیق بعمل نیامده باشد همان حقوق دریافتی تأدیه خواهد شد.

تبصره ۵ - تبصره یک ماده یک قانون اجازه افزایش حقوق کارمندان دولت مصوب ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۰ راجع بدم تجاوز حقوق از مبلغ شش هزار ریال هاه کارمندان قضائی نیست.

تبصره ۶ - اعتبار تفاوت حقوق قضات بمآخذ اشل جدید از متن بودجه و صرفه جوئیهای مرکز کزینتی وزارت دادگستری تأمین خواهد شد.

تبصره ۷ - قانون تعیین حقوق رتبه های قضائی مصوب ۲۶ آذر ۱۳۰۶ از تاریخ اول فروردین ۱۳۲۹ نسخ میشود.

رئیس - فوریت اول لایحه مطرح است

جمال امامی - عده کافی نیست لایحه فرهنگ را بفرمائید مطرح کنند

رئیس - آنهم رای میخواهد آقایان باید تشریف بیاورند رای گرفته شود آقای معدن بفرمائید

معدل - بنده در طرز طرح این لوابیح یک تذکری دارم و توجه جناب عالی را هم بهمین نکته جلب می کنم این لایحه که الان در اینجا مطرح است و میخواهند...

رئیس - شما با این لایحه موافقت یا مخالف؟

معدل - بنده لایحه ای که آن میخوانند اصلاح نمیدانم چیست باید آقایان بیایند و در مجلس جمع بشویم و بفهمیم چی میگویند

رئیس - این مذاکره راجع بفرزیتش است و موافق آئین نامه است آقای ملک مدنی موافقت؟

ملک مدنی - بنده میخواهم یک تذکری بقاء ریاست عرض کرده باشم و او اینست که با این ارفاق هائی که بفرمائید آقایان حاضر نمی شوند (رئیس ارفاق نمی کنم) اجازه بفرمائید بنده میخواهم کار حضرت عالی را تسهیل بکنم اجرای آئین نامه بعقیده بنده ارفاق بردار نیست الان ۲۰ نفر ۳۰ نفر از آقایانی که حاضر بودند یا شدند رفتند بی کار خودشان (صحیح است) استدعا میکنم بفرمائید آئین نامه را اجرا کنند و جریمه بنمایند جناب آقای رئیس اگر این کار را بکنند با این وضع کسی با نمیشود برود (احسن)

رئیس - اینکار هر جلسه میشود

شوشتری - گناه بنده چیست که سایر آقایان که اینجا نشستند چیست؟

رئیس - آقای شوشتری با فوریت مخالفید؟

بفرمائید

شوشتری - جناب آقای وزیر دادگستری (دکتر بقائی - بسم الله تعالی) بسم الله الرحمن الرحیم فرمایش شما صحیح است خیلی هم متشکرم چون بسم الله را قبل گفته بودم هر وقت اینجا آمده ام قبل بنام خدا خود را مفتخر کرده ام و الان هم متشکرم هر قدر تذکر بفرمائید متشکر میشوم جناب آقای وزیر دادگستری بنده خودم اهل قضا هستم خودم در محکمه مینشینم و اگر در خارج هم باشم این قوه ای که بگویم حکمت و قضیت دارم (صحیح است) در فوریت قضیه چرا مخالفت میکنم همه این ملک میداند وضع دادگستری ما طوری شده است که ناراضیهائی در خارج ایجاد کرده (صحیح است) این ناراضیهائی که مربوط بقضات است و نمر بوطه یک مأمورین بتام معنی ممکن است متخلفینی از قانون و غیر مطلعینی از موازین قضائی از خطه عدل و عدالت و نصفت خارج بشوند و باهدی از متداهیین برخلاف حق و حقیقت رای بدهند ولی قانون تشکیلات ما اینکه آن روز هم عرض کردم اگر نمایندگان محترم متوجه باشند این قوانین زیاد مملکت ما را دچار مخصه و مردم را دچار اشکال نموده است باید روزی بنشینیم قوانین را مختصر بکنیم که قابل ضبط باشند امروز موقع آن رسیده که بجناب عالی که سابقه کامل قضائی دارید عرض کنم صحیح نمیدانم بطوری که گفته میشود ۵۰ - ۶۰ هزار بیشتر یا کمتر پرونده هائی در دادگستری را کد مانده و تا چند سال دیگر اگر دادگستری ما فصل خصومت و قطع دعوی بکنند این تشکیلات و با این کیفیات ممکن نیست بجائی برسد (مکی - برای این که یک آدم حسابی در راس دادگستری ما نیست) چه باید کرد آقای مکی اجازه بفرمائید یک فرد نمیتواند کار کند ...

رئیس - آقای شوشتری در فوریت بفرمائید **شوشتری** - در فوریت است اگر اجازه نمی فرمائید حرف نزنم اگر برای فوریت است من یک ربع هم حق دارم باید وزیر را روشن بکنم آقایان این قوانینی که داریم باین کیفیت مانعیتونم فصل خصومات بین مردم بکنیم و مردم را برافه و آسایش برسانیم مگر آنکه آقایان فوریت را بردارید و بیاییم بنشینیم

(یکی از نمایندگان - اینکه در فوریت نیست) در فوریت است عرض کنم که صد محکمه فوق العاده در تمام کشور تشکیل بدهند و هر محکمه ای روزی دو تا پرونده بدهند بدون اینکه بدانند مدعی کیه و مدعی علیه کیه که مزاحم کار بشود اگر ۷ هزار یا ۸ هزار تاش هم واقفاً برخلاف واقع رای داده شده باشد در اسلام اینست اگر قاضی بتحقیق رای داد ما جور است ولی اگر به شبهه رای داد مصلاب است

(کشاورز صدر - این مربوط بفوریت نبود) گوش کن آقایان اینها مربوط بفوریت است اگر باین فوریت رای بدهید مملکت را دچار زحمت میکنید در قوانین دادگستری حقوق مردم را باید حفظ کنیم اجازه بدهید من استدعا دارم فوریت را

بردارید بیاید بنشینید بکنده فضلا بیاید بنشیند فکری بحال مملکت و مردم بکنند اینکه زنگی نیست از اینجهت بنده با یک فوریت و دو فوریت مخصوصاً در قوانین قضائی باید توجه بیشتری بکنیم که بعداً دچار زحمت نشویم

رئیس - آقای کشاورز صدر شما مخالفید یا موافق؟

کشاورز صدر - بنده موافقم

رئیس - بفرمائید **کشاورز صدر** - بنده تقاضا میکنم که جناب آقای شوشتری توجه بفرمایند بنده جوابشان را عرض کنم (شوشتری - بفرمائید قربان) و آن اینست که گویا متن لایحه را جناب آقای شوشتری ملاحظه فرموده اند این قانون نه قانون محاکمات حقوقی است و نه جزائی این یک قانونی است که آقای وزیر دادگستری آورده اند یک اعتباراتی دارند در بودجه خودشان بدون آنکه دیناری به بودجه دادگستری افزوده شود می گویند ما یک ترتیبی بهمیم نسبت بقضات که حقوق از دست رفته آنها تأمین بشود بدون اینکه صد دینار به بودجه دادگستری اضافه شود یا کم شود مطلقاً راجع به تشکیلات و طرز رسیدگی محاکم و طرز تشکیل صحبتی نبوده جناب عالی اصلاً اینجا عنایت فرمودید (شوشتری - نمیدانم چرا فوریت دارد؟) برای این فوریت دارد که وقتی دیدیم به بودجه اضافه نمی شود می شود ترفیقه حال قضات مخصوصاً دیوان کشور را که مورد اعتقاد جمیع نمایندگان هستند نمود این کار خوبی است و این هم یک فوریت است باز دفعه دیگر میآید اینجا و مطرح میشود من تقاضا می کنم جناب عالی مخالفتتان راپس بگیرید زیرا یک فوری است میروند در کمیسیون و اگر تقاض هم داشت رفع می شود و این مطلقاً مربوط بقوانین و تشکیلات و زیاد و کم کردن مجازات و طرز رسیدگی نیست بنابراین بنظر بنده عموم آقایان اقتضا دارد این کم را بکنند زیرا به بودجه هم افزوده نمیشود و یکمده از قضات محترم دیوان کشور هم که حقتان تضع شده حالا بوجوب این قانون تأمین می شود و اگر قضی هم داشت از کمیسیون که بر کشت پیشنهاد میکنید حل می شود

شوشتری - اجازه می فرمائید **رئیس** - نه خیر **شوشتری** - بنده عرضم از این مذاکرات این بود که فکری بکنند و مخالفت خودم را پس میگیرم **رئیس** - پس گرفتن هم ندارد پیشنهاد که نبود مذاکره در فوریت بود

۹ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر فرهنگ

رئیس - آقای وزیر فرهنگ لایحه ای دارید بفرمائید

وزیر فرهنگ - آقایان مقام علمی جناب آقای ملک الشعراء بهار را می دانند (صحیح است) و میدانند که این مرد یکی از افتخارات ادبیات و فرهنگ ایران است (صحیح است) ایشان در این حالات کسالتی هستند که احتیاج باستراحت و معالجه دارند و باید در وضع زندگیشان تغییری داده شود و با حقوق مختصر استادان

نیست و نمی تواند وضع مطالبه شان را تامین
 کند (صحیح است) لایحه ای تهیه شده است و
 دردم میشود که علاوه بر میزان حقوقشان مبلغی
 ایشان اضافه داده شود و با فوریت هم هست و
 شما هم میخواستم استدعا کنم لایحه مائی که تقدیم
 شده است توجهی بفرمایند دانشگاهها بدون استاد
 مانده دبیرستانها بدون معلم مانده اند بنده یقین دارم
 که همه آقایان توجه دارند که وضع معلمین تامین
 نشود این لوایح بیش از یکماه است که به مجلس آمده است

یک نفر از نمایندگان - آقای شهناد شده که در
 جلسه آینده فقط فوریت لوایح وزارت فرهنگ
 مطرح شود
رئیس - جلسه آینده فقط برای استیضاح است
محمدعلی مسعودی - جلسه بعد لوایح
 وزارت فرهنگ
۱۰- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - عده کافی برای رأی گرفتن نیست
 کارهایی هم که داریم همه محتاج رأی است صورت

فائینی را که آخر مجلس بیرون رفته اند گفتم آقای
 معنوی بگیرند و یکساعت همه آقایان که غیبت
 کرده اند جریمه بشوند بلا استثناء (صحیح است)
 فعلا جلسه ختم می شود جلسه آینده روز یکشنبه
 دستور فقط استیضاح است
 (مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت